

Een nieuwe methodiek voor de bovenbouw VWO Frans

Compréhension Orale

Expression Orale

Compréhension Écrite

Expression Écrite

Met deze methodiek wordt het niveau van de luister- en de spreekvaardigheid hoger zonder dat dit ten koste gaat van het niveau van de lees- en schrijfvaardigheid. De lessen worden leuker en actiever. Elke les wordt een echt talenpracticum waarin de taal actief gebruikt wordt. Het 'flipping the classroom principe' wordt toegepast door leerlingen thuis vooral veel aan de taal bloot te stellen (input) middels controleerbare activiteiten met diverse bronnen zoals video's en internetteksten in onlineleersystemen. Hierdoor wordt het huiswerk effectiever en wordt de basis gelegd voor het taalgebruik tijdens de contacturen (output). De methodiek is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek in relevante vakgebieden.

Visie

De methodiek komt voort uit een visie op het leren van een vreemde taal genaamd Dynamic Usage Based (DUB). Belangrijk in deze visie is dat leerders worden ondergedompeld in de vreemde taal, dat er veel herhaling plaats vindt en dat ze de taal vooral leren door deze actief te gebruiken en niet door deze te bestuderen.

Doel en middelen

De methodiek heeft als doel om een hoog niveau van spreken en luisteren te bereiken met modern en actueel lesmateriaal zonder dat het ten koste gaat van het niveau voor lezen en schrijven. Dit doel wordt bereikt door de volgende zes essentiële keuzes die het hart vormen van de methodiek:

- 1. Veel lestijd besteden aan de spreekvaardigheid (80% van de lestijd)**
- 2. De lees- en luistervaardigheidstraining verplaatsen naar thuis (flipping the classroom) door het inzetten van onlineleersystemen. Een elektronische leeromgeving is hiervoor onmisbaar.**
- 3. De vergroting van de woordenschat te realiseren door software in plaats van toetsen. Ook dit vindt thuis plaats.**
- 4. Bij de schrijfvaardigheidstraining in de les (20% van de lestijd) en bij schrijftoetsen gebruik laten maken van naslagwerken en tekstverwerker.**
- 5. Inductieve grammatica-instructie (alleen voor grammatica die niet impliciet geleerd kan worden)**
- 6. Regionale netwerkbijeenkomsten (twee keer per jaar) zorgen ervoor dat de professionaliteit van de docent op peil blijft en dat lesmateriaal voortdurend actueel en uitdagend blijft.**

Startniveau

Deze methodiek is ontwikkeld als een vervolg op AIM voor de onderbouw maar kan ook gebruikt worden na andere methodes. Voorwaarde is wel dat leerlingen gewend zijn om in de les Frans te spreken omdat het actieve gebruik van de Franse taal in de les essentieel is in een 'usage-based' methodiek. Het is erg moeilijk om leerlingen die dit niet van het begin gewend zijn Frans te spreken in de les, zover te krijgen dat ze dit wel gaan doen.

Leerlijnen en programma's

Er worden vier leerlijnen onderscheiden die corresponderen met de vier vaardigheden. Elk van deze leerlijnen eindigt met een eindtoets. Een programma per leerlijn zorgt ervoor dat leerlingen aan het eind het vereiste niveau hebben. Om de voortgang van het leerproces goed te 'monitoren' worden alle vaardigheden tussentijds regelmatig getoetst met toetsen die niet alleen het niveau meten maar ook de leerlingen voorbereiden op de toetsvorm bij de eindtoets. Op de volgende pagina wordt een overzicht gegeven van de programma's.

Op dit moment zijn de leerlijnen en programma's voor het VWO volledig ontwikkeld en wetenschappelijk getoetst. In 2021 zullen ook de leerlijnen en programma's voor het HAVO klaar zijn.

De programma's kunnen aangepast worden aan de eigen wensen. Voorwaarde is dat de zes essentiële keuzes overeind blijven. Deze zijn belangrijk voor het beoogde eindniveau. Omdat deze methodiek andere eisen stelt aan de vakdocent en deze zich op een aantal gebieden zal moeten bekwamen, is het verstandig te starten met de bestaande programma's.

1. Spreekvaardigheid:

- Eindtoets format en inhoud: Interview van tweetallen (OPI) > Sujets personnels, Sujets académiques
- Eindtoets beoordeling : Rubric (SOPA)
- Tussentoetsen : Sujets personnels, Exposés (rubric)
- Voorbereiding door diverse activiteiten (de meeste tijdens de les) :
 - Sujets personnels, exposés, sujets académiques (5-7 lessenseries TV5), routines.
 - Veel aandacht voor improviseren en parafraseren

2. Schrijfvaardigheid:

- Eindtoets format en inhoud: Essay op basis van sujets académiques
- Eindtoets beoordeling: Semi-automatisch (SAFAS)
- Tussentoetsen: Contes de Fées (klas 4) en Essay (klas 5-6)
- Toegestane hulpmiddelen: Woordenboek, Grammatica- en werkwoordenkaart, Spelling- en grammarchecker.
- Voorbereiding door diverse activiteiten (de meeste tijdens de les) :
 - Lessenserie 'les contes' (4V) en 'les essais' (5V).
 - Grammatica productief: Les deux passés, futur, conditionnel, Gérondif)
 - Grammatica receptief : Le passé Simple, Le subjonctif
 - Sujets académiques (5-7 lessenseries TV5)

3. Lees- en luistervaardigheid

- Eindtoets : CITO kijk- en luistertoets / CSE.
- Tussentoetsen: 3x per jaar een lees- en een luistertoets. Doel is tegelijk 'monitor' en examenvorbereiding (wennen aan vraagvormen).
- Toegestane hulpmiddelen: bij lezen een woordenboek.
- Voorbereiding vooral door het gebruik van online leersystemen (thuis)

4. Woordenschat

- Thuis werken met een programma op basis van 'spaced repetition' (Voculearn).
- Controle door rapportage vanuit het programma.

5. Literatuur: Afhankelijk van de voorkeur, kan literatuur een meer passieve of een meer actieve rol krijgen:

- Meer passief: Literatuur als CLIL-activiteit waarbij literatuur een functie vervuld in de ontwikkeling van de luister- en de spreekvaardigheid. Bijvoorbeeld: Literatuurgeschiedenis: een verslag schrijven; Poëzie: een gedicht analyseren; Proza: Samen een roman lezen > Veel presentaties; Theater: Samen een toneelstuk kijken > Veel presentaties
- Meer actief: Één of twee 'Sujets Académiques' worden vervangen door literatuur (bijv. een literair werk of een stroming) met bijbehorende lessenseries die ook gekozen kunnen worden voor de spreek- en de luistertoets.

Lesmateriaal

1. Onlineleersystemen voor thuis zoals FluentU, Zeeguu, Voculearn, Verbuga, enz.
2. Zelf ontwikkeld lesmateriaal (eventueel door Project Frans geleverd)
3. Leestoetsen 2.0 (drie toetsen per jaar als monitor)
4. Eventueel: Talentijdschriften van Mary Glasgow.

Kosten van de methodiek

Ons uitgangspunt is dat elke school onderdeel is van een regionaal netwerk van 3 à 4 scholen. In dit netwerk vindt de voorbereiding plaats. Na de voorbereiding zal het netwerk blijven bestaan en twee keer per jaar zullen wij netwerkbijeenkomsten organiseren voor het uitwisselen van ervaringen, het gezamenlijk updaten van lesmateriaal, gerichte nascholing, enz., kortom voor een structurele vorm van een PLG. Deze netwerkconstructie heeft drie doelen: vergroting van de professionaliteit, gezamenlijk ontwikkelen van lesmateriaal en kosten besparen. We werken met scholingsdagdelen (incidenteel: voorbereiding) en netwerkdagdelen (structureel). Een dagdeel duurt 4 klokuren (3 uren effectief) en kost 600 euro (inclusief reiskosten).

Er zijn drie soorten kosten:

1. Voorbereiding (incidenteel): Hiervoor zijn minimaal 8 dagdelen nodig. Voorafgaand aan de invoering 3 en in het eerste jaar 5. Het gaat om een training in de methodiek, het oefenen met het gebruik van onlineleersystemen maar ook praktische zaken als het PTA, inzet ICT, inrichting ELO, enz.
2. Netwerkkosten (structureel): Twee netwerkbijeenkomsten per jaar: 1200 euro. Deze kunnen in principe betaald worden uit het persoonlijk scholingsbudget van 600 euro per docent.
3. Lesmateriaal: 20-30 euro per leerling per leerjaar (vergelijkbaar met een 'leergang')

De methodiek doet een groot beroep op de 'ambachtelijke' competentie van de docenten. Er is geen boek dat voorziet in een programma. Er is wel een duidelijk programma dat opgebouwd is rond de leerlijnen maar het lesmateriaal dat erbij hoort zal voortdurend geactualiseerd worden afhankelijk van de keuzes van de vakgroep. Bij de start kan de vakgroep gebruik maken van bestaand lesmateriaal om zich volledig te kunnen concentreren op het zich eigen maken van de methodiek maar na verloop van tijd zal er ook de behoefte ontstaan om eigen lesmateriaal te gaan ontwikkelen en in te zetten.